

I.306.

Tomku György X. A

Nyíregyháza, Szent Imre katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda

Email: tomkugyorgy@gmail.com

Az űrlapokról általában:

Mióta az ember csoportosan él együtt, egységekbe, társadalmakba tömörülve, elkerülhetetlenné vált, hogy egyszerre nagyobb tömegeket megszólítva lehetségessé váljon az információ cseréje, átadása és feldolgozása. Ezen folyamat nagyon sok mindent magába foglalhat, úgymint a különböző értékelések, feladatsorok, dolgozatok, tesztek, szavazások, közvélemény-kutatások és így tovább. Kezdetben mindezt természetesen analóg módon, papírral vagy szóban végezték különösebb könnyítő lehetőség, segítség nélkül. A procedúrák hatalmas figyelmet, energiát és befektetést követeltek, egyenesen arányosan a megszólítani kívánt emberek és a kérdések számával. Az információs társadalom beköszöntével megszokszorozódott az ilyesfajta űrlapok kialakulásának igénye. Ezzel egyidejűleg az ekkor megjelenő személyi számítógépek, valamint maga az internet lehetőséget nyújtott az űrlapkészítési folyamat megkönnyítésére. Általa sokkal gyorsabban lehetséges sokkal nagyobb tömeget megszólítani, valamint a válaszaikból fakadó különböző statisztikákat feldolgozni. Elmondható, hogy így drasztikusan csökkent az emberi munkabefektetés mennyisége számos további előny mellett. Akár még a környezetvédelmet is megemlíthetjük ebben a vonatkozásában, hiszen a papíralapú kérdőívek száma is nagymértékben háttérbe szorult. Ugyanakkor léteznek kifejezetten olyan számítógépes programok, amelyek segítségével a kérdőíveket nyomtatott formában is terjeszteni lehetséges. Én ezúttal a Google ingyenes, elektronikus űrlapkezelő rendszerét mutatom be részletesebben.

A Google szisztematikája:

A Google Inc. 1998-as megalakulásakor, egy minden addiginál forradalmibb és hatékonyabb, matematikai analízisen alapuló keresőmotor létrehozásán dolgozott egyre nagyobb sikerrel. Ennek eredményeképp mai napig fennmaradt és a legismertebb, leginkább használt keresővé nőtte ki magát az internet tágas világában. Manapság azonban a keresőmotor mellett, számos további szolgáltatás megjelenésével biztosítja a felhasználók kényelmét. Leglényegesebb ezek közül a Gmail levelezőrendszer, a Google Maps világtérkép, a Google Plus közösségi oldal valamint a Google Drive felhő alapú fájlkezelő rendszer, hogy csak néhányat említsek. Összességében elmondható, hogy a Google arra törekszik, hogy az internet csomópontjaként funkcionálva, a felhasználók felmerülő igényeinek minden téren eleget tegyen a munkától egészen a magánéletig. Ez a komplexitás mutatkozik meg az űrlapkezelés esetében is. Csak úgy, mint a Google számos funkciója, már ez a szolgáltatás is elérhető magyar nyelven. A szolgáltatások igénybevételéhez pedig mindössze egy ingyenes Google Accountra van szükség. A Google

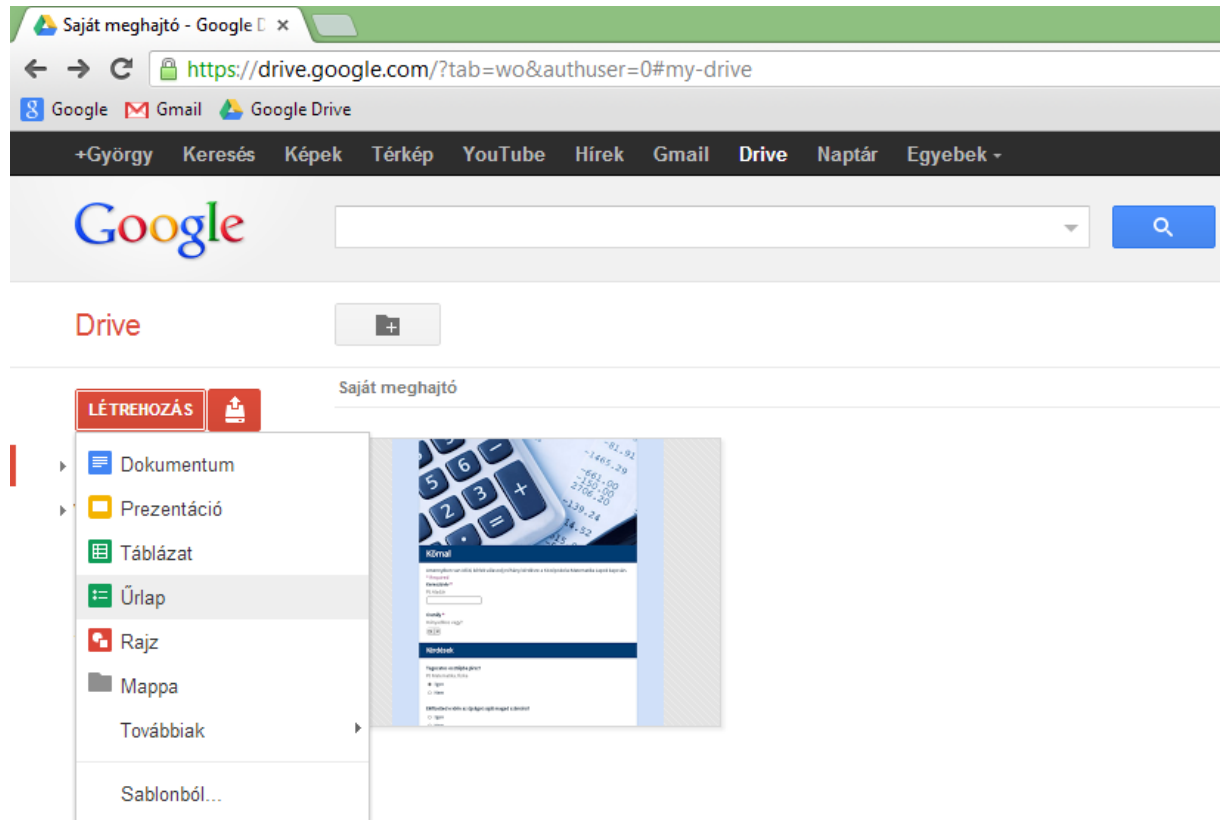
rendszerébe való regisztrálás kritériuma az általános adatvédelmi és szerződési feltételek elfogadása.

Google Dokumentumok, űrlap:

A korábban említett Google Drive kapcsán érhető el a Google dokumentumok programcsaládja, ahol az egyszerű szövegszerkesztésen át, a prezentációkészítésig bármi megalkotható. Természetesen ebbe a sorba tartozik maga az űrlapkészítő rendszer is. A program által kínált lehetőségek lefedik az összes általános űrlap megformálásakor felmerülő igényt. Több különböző kérdés-típus közül választhatunk, illetve több megjelenési sablon is a rendelkezésünkre áll. Az űrlap terjedelmére vonatkozóan nincs mennyiségi korlátozás, a dokumentumot pedig weblap formájában, hatalmas mennyiségű válaszadó látogathatja meg. A kitöltéshez nem szükségeltetik regisztráció, bárki könnyen elérheti azt. Az azonosítás persze fontos tényező, ezt magán az űrlapon végezhetjük el. A válaszadás során kapott adatok kiemlézése sem marad az emberre, a rendszer statisztikát, elemzést készít a válaszok mennyiségéről és milyenségéről.

Űrlap létrehozása, elkészítése:

Bejelentkezés után, a Google Drive kezelőfelületére lépve, szinte már egy kattintással létrehozható a megszerkeszteni kívánt dokumentum. Itt sok lehetőség közül választható ki az űrlap funkció.

A létrehozás után rögtön elénk tárul a szerkesztőfelület. Letisztult, kezelése egyszerű, habár kissé régimódi. Persze előbb-utóbb valószínűleg ez is fejlesztésre kerül, hiszen a Google folyamatosan alakítja weboldalait design és kezelhetőség tekintetében. Az elem hozzáadása lehetőségén belül hétféle kérdés-formula közül választhatunk. Első ilyen a szöveg. Ezt a lehetőséget beállítva, a feltett kérdésre a kitöltő egy-két szóban adhat rövid választ. A hosszabb szöveg opció segítségével, már terjedelmesebb választ is lehetséges megfogalmazni, részletesebb kifejtéssel. A feleletválasztó kérdés-típus segítségével a feltett kérdésre, több lehetőség közül lehetséges választani, azonban csak egy válaszadás lehetséges. Hasonló típusúak a jelölőnégyzetek, itt már több válasz is kipipálható. A választás listából opció esetén szintén egy választ adhatunk meg, egy legördülő listából válogatva. A tartomány és a rács lehetőséggel, tetszőleges hosszú skálán lehet osztályozni, a kérdésben lefektetett állítás igazságtartalmát. Míg a tartomány esetében egy oszlop van tetszőleges skála tartománnyal, addig a rácsban számos oszlopot és sort hozhatunk létre, tetszőleges címkével ellátva.

Saját meghajtó - Google D... x Kömal I.306. x Űrlap szerkesztése - [Köm... x

← → ↻ <https://docs.google.com/spreadsheet/gform?key=0ApGWOuhvuugkdFk2MX>

Google Gmail Google Drive

+ Elem hozzáadása ▼ Téma: Budget

- Kérdések
 - Szöveg
 - Hosszabb szöveg
 - Feleletválasztós
 - Jelölőnégyzetek
 - Választás listából
 - Tartomány
 - Rács
- Egyéb
 - Szakaszfejléc
 - Oldaltörés

Keresztnév *
Például Aladár

Osztály *
Hányadikos vagy?
IX. ▼

2. oldal

Kérdések

Ezen hét kérdés-típust felhasználva készíthetjük el űrlapunkat. Habár a felsorolt paletta segítségével gond nélkül létrehozható az űrlap, egyelőre nincs lehetőség saját, a felhasználó által megkreált kérdéstípusok alkalmazására. Az elkészítés előtt természetesen ajánlott alaposan végig gondolni az űrlap témáját, a kérdéseket, illetve meghatározni a célcsoportot, akinek a kérdőívet szánjuk. Ez jelen példámban a KöMaL beküldőinek szóló rövid kérdőív. Ezen a linken mindenki számára elérhető: <https://docs.google.com/spreadsheet/viewform?formkey=dFk2MXp2RERfZnNxa2RFZ0xEXzZgR1E6MQ>

Az űrlap két oldalból épül fel. Először is mindenképpen szükséges megadni a keresztnevet és az osztályt, ez azonosítás szempontjából lehet fontos. Ehhez már fel lehet használni a korábban említett kérdés-formulákat. Természetesen ezen adatok mellett, akár email címet, vagy bárminemű információ megadását lehet kérni, sőt előfordulhat, hogy az űrlap típusából fakadón, például anonim közvélemény-kutatásoknál nincs is szükség effajta adatokra. Jelen esetben viszont, szemléltetés gyanánt ezt a tényezőt is belehelyeztem az űrlapba. Ahhoz, hogy a második lapra léphessen a válaszadó, a fent említett adatokat szükségszerű megadni, máskülönben az oldal nem enged továbblépni. Ezt a kötelező opciót, bármelyik kérdésre alkalmazhatjuk.

Saját meghajtó - Google x Kömal 1.306. x Űrlap szerkesztése - [Köm x

← → ↻ <https://docs.google.com/spreadsheet/gform?key=0ApGW0uhvuugkdFk2MXp2RERfZnNxa2RFZ0xEXzZgR1E6MQ>

Google Gmail Google Drive

+ Elem hozzáadása Téma: Budget

Kömal

Amennyiben van időd, kérlek válaszolj néhány kérdésre a Középszintű Matematika Lapok kapcsán.

Személyes adatok

Kérdés címe

Súgószöveg

Kérdés típusa

Válaszuk

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni

Osztály*
Hányadikos vagy?

Mint, ahogyan az a képen is látszik az aktuálisan szerkesztett kérdés sárga mezővel van körülveve. Itt lehetőségünk van a kérdés megadására, esetleges súgószöveg beírására, és a kérdés típusának kiválasztására is. Az adott kérdéstípusnak megfelelően, további opciók is felmerülnek, például a lehetséges válaszok megadása. Erre egy példa a rács kérdés-típus felépítése szerkesztéskor:

Kérdés címe

Súgószöveg

Kérdés típusa

Oszlopok

1. oszlop címkéje

2. oszlop címkéje

3. oszlop címkéje

4. oszlop címkéje

5. oszlop címkéje

1. sor címkéje x

2. sor címkéje x

3. sor címkéje x

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni

A kész kérdés pedig ilyen letisztult, könnyen értelmezhető formában jelenik meg:

A kitűzött feladatsorok ilyen mértékben...

1: Legkevésbé jellemző - 5: Leginkább jellemző

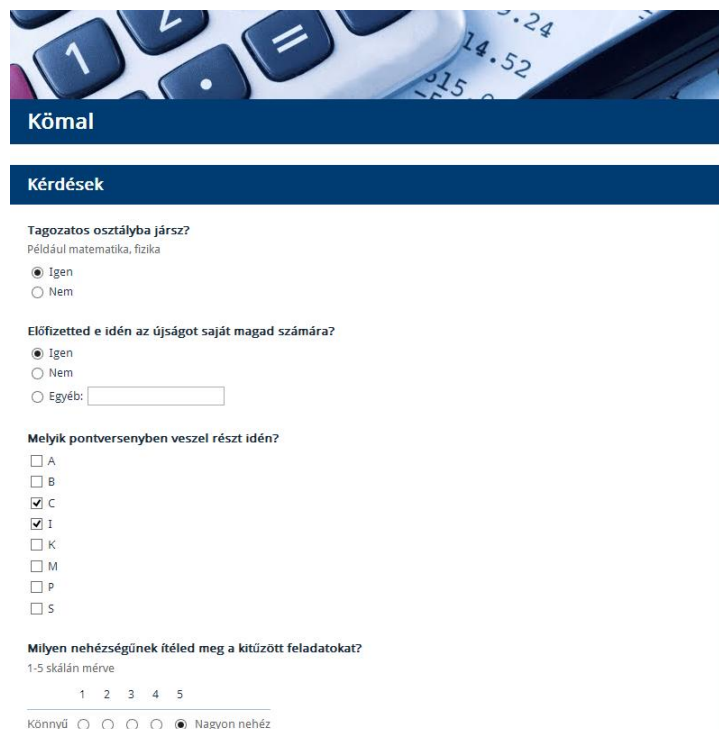
	1	2	3	4	5
Hasznosak	☐	☐	☐	☐	☐
Tartalmasak	☐	☐	☐	☐	☐
Elgondolkodtatóak	☐	☐	☐	☐	☐

A kérdések elkülönítésére és új oldalak létrehozására, a korábban említett elem hozzáadása menüből, szakaszfejléc és oldaltörés hívható elő. Előbbi segítségével nevet és leírást adhatunk az adott szakasznak. Az oldaltörés segítségével pedig értelemszerűen új oldal kezdhető, inentől a feladatok a második oldalon jelennek meg. Amennyiben mégis változtatni szeretnénk a feladatok sorrendiségét, azt könnyen megtehetjük a bal egérgomb lenyomva tartásával. A tartalmi részen túl, nagyon fontos a megfelelő külső megválasztása is, hiszen a válaszadó szimpátiáját növeli az esztétikus és hívogató weboldal. Amennyiben az oldal nem tükröz felé megfelelő optimizmust, az

befolyásolhatja a válaszadó feleleteinek objektivitását is. Esztétikai szempontból a lehetőségek nincsenek meglehetősen bőre szabva. Előre elkészített sablonok közül választhatunk, azt viszont testre szabni egyelőre nem lehetséges. Így a betűtípus és dekoráció állandónak mondható egy-egy sablon esetében. A szerkesztés alatt lévő űrlapot a Drive időközben többször magától is elmenti az adatok biztonsága érdekében, de saját kezűleg is megtehetjük ezt. Ha úgy érezzük űrlapunk elnyerte végleges, kitöltésre alkalmas alakját, megkezdődhet a kitöltés folyamata.

Űrlap terjesztése, kitöltése:

Miután űrlapunk elkészült, nagyon fontos, hogy minél hamarabb, minél több emberhez eljusson. Ehhez számos lehetőség áll rendelkezésünkre. A program már a szerkesztés folyamata alatt végig jelzi a lap alján, hogy a kész űrlap melyik webcímen érhető el. Ezt a címet az ott felkínált lehetőségek alapján megoszthatjuk a Google plus profilunkon, elküldhetjük emailban, vagy beágyazhatjuk saját weboldalunkba a könnyebb elérhetőség végett. Természetesen a felkínáltakon túl más közösségi hálózatokon, illetve weboldalakon is elterjeszhetjük űrlapunkat. A példa-űrlap a korábbiak alapján két oldalból épül fel, a különböző kérdés-típusokat felsorakoztatva. A személyes adatok megadása után, a kérdés-formula felkínálta lehetőségek szerint lehetséges válaszokat adni. A példában a személyes adatokat kötelező beírni, ahogy az korábban is említve volt, a kérdésekre már nem szükséges feltétlenül válaszolni. Miután az illető rögzítette válaszait, azok rögtön rögzülnek az adatbázisban. Korábbi beállítástól függően, miután a válaszadó elküldte adatit, megtekintheti az eddigi válaszokból készült összesítést. Ezt az opciót természetesen el is rejthetjük, amennyiben az eredmény nem publikus. A kitöltésre itt látható egy példa:

The image shows a screenshot of a Google Forms survey. At the top, there is a header with the text "Kömal" in white on a dark blue background. Below this, there is a section titled "Kérdések" (Questions) in white on a dark blue background. The survey contains several questions:

- Tagozatos osztályba jársz?** (You are in a specialized class?)
Például matematika, fizika (For example, mathematics, physics)
Options: Igen (Yes), Nem (No)
- Előfizetted e idén az újságot saját magad számára?** (Did you subscribe to the newspaper for yourself this year?)
Options: Igen (Yes), Nem (No), Egyéb:
- Melyik pontversenyben veszel részt idén?** (Which point competition are you participating in this year?)
Options: A, B, C, I, K, M, P, S
- Milyen nehézségűnek ítéled meg a kitűzött feladatokat?** (How difficult do you find the assigned tasks?)
1-5 skálán mérve (Measured on a 1-5 scale)
Options: 1, 2, 3, 4, 5
Labels: Könnyű (Easy), Nagyon nehéz (Very difficult)

Napjainkban egyre elterjedtebbé válnak az okostelefonok is, gyors interneteléréssel. Ezek segítségével még mobilisabbá tehetjük űrlapunkat. Például könnyű szerrel generálhatunk a mobiltelefonok kamerájának segítségével felismerhető QR kódokat az űrlap webcíméből:

Miután a telefon programja segítségével felismeri a webcímet, azt megnyithatjuk a mobil böngészőjében. Melyre mellesleg jó választás a szintén Google által fejlesztett Chrome böngésző telefonos változata:

A screenshot of a mobile browser displaying a form. The browser's address bar shows the URL 'https://docs.google.com/sp'. The page content includes a header image of a calculator and a document with numbers. Below the image is a blue bar with the title 'Kömal'. The main text asks the user to answer questions from the 'Középiskolai Matematika Lapok' website. There is a red asterisk and the word 'Kötelező' (mandatory). Below this is another blue bar with the title 'Személyes adatok' (Personal data). Underneath, there are two required fields: 'Keresztnév *' (First name) with a text input field containing 'Például Aladár' and 'Osztály *' (Class) with a dropdown menu showing 'IX.' and a 'Folytatás >' button. At the bottom, there are links for 'Üzemeltető: Google Dokumentumok', 'Visszaélés jelentése', 'Felhasználási feltételek', and 'Egyéb feltételek'.

Miután lezártuk a válaszadás időszakát, részletesebben is áttekinthetjük, illetve elemezhetjük a kapott eredményeket.

Előfordul, hogy ugyanarról a gépről több válasz is érkezik. Ez alapvetően nem probléma, hiszen egy intézmény esetében sokan használnak egy azonos számítógépet. Lehet rá példa azonban, hogy fontos lenne a korlátozás. Nos, ezt egyelőre nehézkes kivitelezni, mert nincs IP címzet feltüntető funkció a rendszerben, esetleg az azonos című gépek blokkolására sincs lehetőség.

Adatok feldolgozása, kiértékelés:

Miután megszerkesztettük az űrlapot, az a továbbiakban a Google Dokumentumok táblázatkezelőjében fog megnyílni alapértelmezettként. Itt láthatjuk a kapott válaszokat, és tudjuk szerkeszteni a korábban feltett kérdéseket. Bár ha a módosítás a válaszadási időszakban történik, az már torzító hatással lehet a végeredményre. Továbbá ha szeretnénk, le is állíthatjuk a válaszok fogadását. Egyszerűen innen elérhető minden szerkesztői funkció.

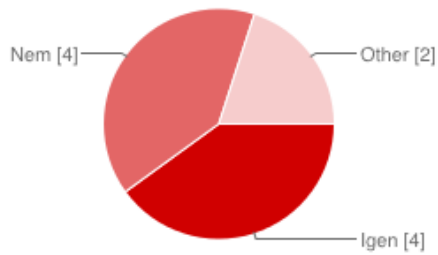
The screenshot shows a Google Spreadsheet interface with a survey data table. A context menu is open over the first row, listing options like 'Újlap szerkesztése', 'Újlap elküldése', 'Ugrás az aktuális űrlapra', 'Újlap beágyazása weboldalba...', 'Válaszok összegzésének megjelenítése', 'Válaszok fogadása', and 'Újlap törése'.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M		
	Időbélyeg	Keresztnév	Osztály	Tagozati osztályba járt	Válaszok összegzésének megjelenítése	Válaszok fogadása	Újlap törése	Milyen készségnek éled meg a kitűzött feladatok?	A kitűzött feladatok ilyen mértékben... [Hasznosak]	A kitűzött feladatok ilyen mértékben... [Tartalmasak]	A kitűzött feladatok ilyen mértékben... [Elgondolkodtatóak]	Hány éve követed nyomon a Kómal munkásságát?	Mi a kedvenc tantárgyad?	Mi indított téged arra, hogy elkeldj versenyezni?	
1	2012.11.30. 17.36.24	László	IX.	Igen	Nem	B		5	4	3	5	2	matematika	Váletlenül bukkantam rá a lehetőségre, és megkérdeztem az ötlet, hogy csináljam az elmém.	
2	2012.11.30. 17.36.24	László	IX.	Igen	Nem	B		5	4	3	5	2	matematika	Váletlenül bukkantam rá a lehetőségre, és megkérdeztem az ötlet, hogy csináljam az elmém.	
3	2012.11.30. 23.13.12	Mária	XII.	Nem	Kölcsön kérek	C		4	5	4	4	4	4	fizika	Az osztályban többen versenyeztek, így jutott el hozzám is a hír.
4	2012.12.01. 11.45.56	István	X.	Igen	Igen	B		5	5	5	5	1	nincs	Sok volt a szabaddóm és hasznosan akartam eltölteni.	
5	2012.12.01. 14.19.50	Erzsébet	XI.	Igen	Nem	M, P		3	5	5	4	3	informatika	Kíváncsi voltam milyen lehet.	
6	2012.12.02. 8.55.43	József	Egyéb	Nem	Nem	C		3	3	4	4	1	nincs	Az interneten akadtam rá a feladatokra.	
7	2012.12.02. 13.37.31	Katalin	IX.	Igen	Igen	K		4	4	4	4	5	matematika	Kötelező jellegű az iskolában.	
8	2012.12.02. 17.05.14	János	XII.	Igen	Lefénymásolom	A, C		5	5	5	5	7	fizika	Később real irányzaton szeretnék egyetemre menni, ehhez szükségem van minél jobb problémamegoldó készségre.	
9	2012.12.02. 20.14.54	Ilona	XI.	Nem	Nem	C, M		5	4	2	3	4	fizika	Csak úgy elkezdtem.	
10	2012.12.03. 21.39.24	Zoltán	IX.	Nem	Igen	B, C		5	5	3	3	3	irodalom	Gyenge vagyok matematikából és az érettségire készülök vele.	
11	2012.12.03. 16.46.16	Éva	XII.	Igen	Igen	I, S		4	4	1	2	7	informatika	Szeretem az informatika feladányokat.	

Csakúgy, mint a hagyományos, papíralapú űrlapok esetében, lehetőségünk van a kézi feldolgozásra, ez azonban sokszor időigényes és körülményes is lehet. Habár a munkát nem váltja ki teljesen, de ezen a téren segítségül szolgál a válaszok összegzésének opciója. A kérdések nagytöbbségéről kör- és oszlopdiagram készül, százalékos kielemezéssel a válaszok számának függvényében. Kivételt képeznek ez alól a szöveges választ igénylő kérdések, hiszen ezek konkrét tartalom alapján, így feldolgozásuk emberi odafigyelést is igényel.

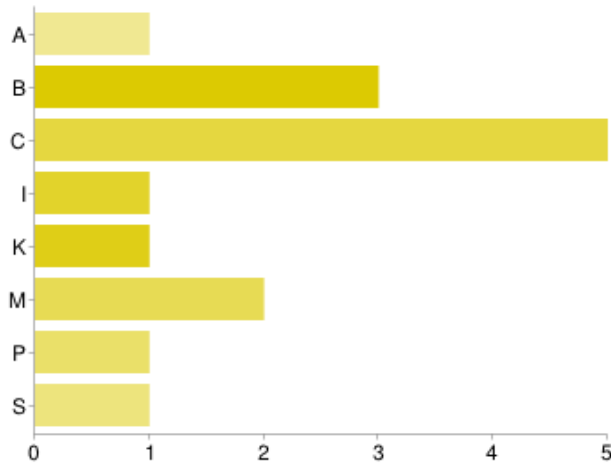
A grafikonok megjelenéséről két példa:

Előfizetted e idén az újságot saját magad számára?

Igen	4	40%
Nem	4	40%
Other	2	20%

Melyik pontversenyben veszel részt idén?

A	1	10%
B	3	30%
C	5	50%
I	1	10%
K	1	10%
M	2	20%
P	1	10%
S	1	10%

A felhasználók több jelölőnégyzetet is bejelölhetnek

Ezen grafikonok nagy segítségül szolgálnak a feldolgozásban, különösen, ha nagy adatmennyiségről van szó. Mindazonáltal ismételten fontos megjegyezni, hogy nem váltják ki az emberi munkát csupán segítségül szolgálnak. A feldolgozási funkció még sikeresebb és produktívabb lehetne, ha egyéni beállításokat lehetne alkalmazni, a grafikonok típusára, és egyéb beállításaira vonatkozóan. További hasznos funkció, a táblázatkezelő lehetőségeinek kihasználása is, az adatok összesítésére.

Összegzés

A Google Dokumentumok űrlapkezelő rendszere egy igen jó és hasznos kezdeményezés, számos lehetőségével nagyon sok munkát, időt illetve befektetést képes megspórolni számunkra. A különböző űrlapok szinte minden válfaja elkészíthető segítségével, melyhez változatos kérdés-formulák nyújtanak segítséget. Korlátokat jelent azonban, a kezelése és testre szabása, valamint a feldolgozásban való nehézségek kiküszöbölése. A program mindazonáltal lendületes tempóval fejlődik, és már most hasznos, nagy értékű tagja a Google termékek széles választékának.